

Lagarosiphon major

Synonyma: *Lagarosiphon muscoides*, *Elodea crispata*

České jméno: spirálovka větší

Anglické jméno: Curly Waterweed

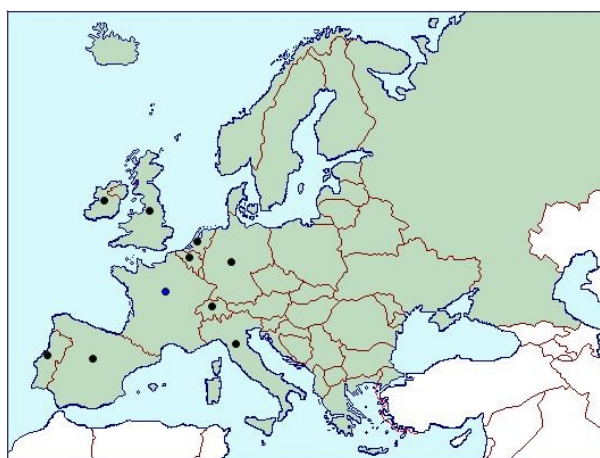
Čeleď: *Hydrocharitaceae*

Obr. 1 Spirálovka větší. Foto: Trevor James

Původ: Pochází z jižní Afriky (J. Afrika, Zambie, Botswana, Lesotho, Zimbabwe). Zde se nachází ve vysokohorských potocích a jezírkách.

Sekundární rozšíření: V 50. letech 20. století byla zavlečena na Nový Zéland (jezero Rotorua), v nedaleké Austrálii byla nalezena v několika malých vodních nádržích, kde byla vymýcena a dnes její výskyt v této zemi není hlášen. Z Evropy jsou první zmínky o výskytu spirálovky z Anglie (1944), Německa a Irsku (1966).

● Plošné rozšíření ● Lokální rozšíření ● Přítomen (bez bližších inf.) ● Ojedinelý výskyt

Obr. 2 – Spirálovka větší v Evropě (<http://www.cabi.org>)

Rozšíření v ČR: Nevyskytuje se.

Cesty zavlečení: Jako „oxygen weed“, jak bývá označována, se vysazuje do nádrží kvůli zvýšení obsahu kyslíku – např. na Novém Zélandu. Odtud se šíří jako černý pasažér lodní dopravou drobnými úlomky. Druh je oblíbený jako akvarijní rostlina či okrasná rostlina zahradních jezírek; odtud uniká z odpadu a při čištění.

Popis: Vytrvalá rostlina, vytváří husté porosty pod vodní hladinou. Křehký, tenký (3-5mm) řídce větvený stonok dorůstá délky až 5 metrů. Tmavě zelené listy vyrůstají v husté spirále, nejhustěji v horní části lodyhy. Jsou jemně pilovité, 5 – 20 mm dlouhé a 2 – 3 mm široké, na konci zašpičatělé, ohnuté dozadu až ke stonku. Mimo svou domovinu se nacházejí pouze samičí rostliny, jejich drobné bílé či narůžovělé květy vyrůstají z tenkého vlákna až na vodní hladinu. Osidluje zejména chladnější, světlé vodní nádrže, jezírka, rybníky či pomalu tekoucí vody.

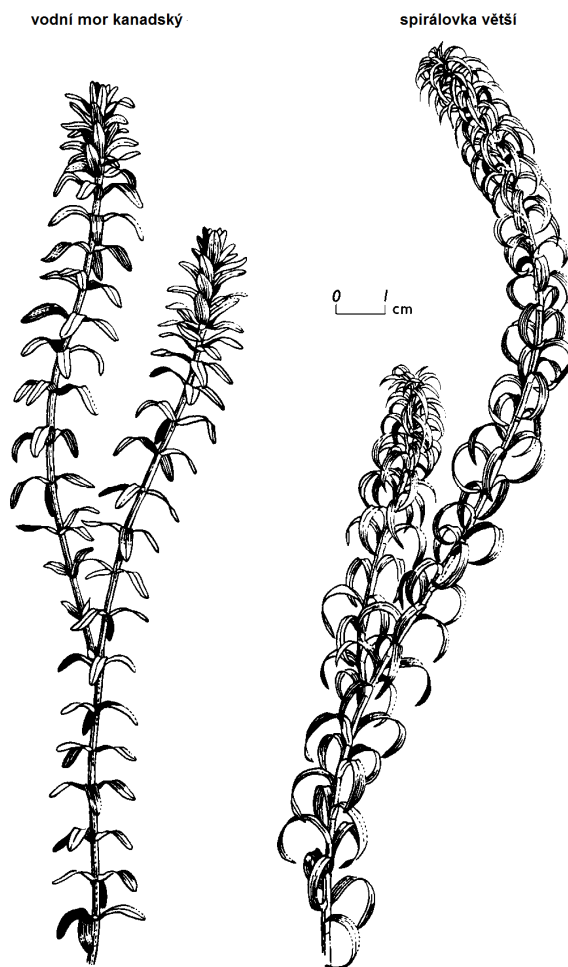

Obr. 3 Spirálovka větší. Foto: G. Prichard

Obr. 4 porost spirálovky. Foto: G. Prichard

Možnosti záměny: Od podobných rostlin této čeledě (u nás nejčastěji možná záměna s též nepůvodním vodním morem kanadským) se liší tím, že má **listy v hustých spirálách**, její listy jsou tužší a **dozadu ohnuté**, asi 2 mm široké. Vodní mor navíc nemá listy střídavě postavené, ale v přeslencech po třech.

Obr. 5 - rozdíly mezi vodním morem kanadským a spirálovkou větší. Kresba: NNSS

Likvidace: Základem je prevence – čistit a sušit lodě, rybářské vybavení apod., aby nedošlo k přenosu úlomků rostlin do jiného vodního zdroje. Mechanická likvidace je prakticky nemožná, musely by se odstranit celé rostliny včetně kořenů – v úvahu přichází v malých nádržích, stejně tak jako odvodnění a vysušení celé lokality. Biologická regulace prostřednictvím rostlinožravých ryb zatím nedoznala úspěchu – pokusy s amurem prokázaly, že ryby preferovaly spíše jiné druhy vodních rostlin, nehledě na to, že amur je u nás též nepůvodním druhem. Chemická likvidace na vodních tocích je spíše teoretickou možností, při velkém přemnožení spirálovky se doporučují herbicidy na bázi dichlorbenilu či terbutrynu (aplikace začátkem jara).

Zdroje:

Curly Waterweed – Fact sheet, NNSS, www.nonnativespecies.org (i Obr. 5)

<http://www.cabi.org/isc/datasheet/30548>

Obr. 1: Trevor James [24.8.2016] Dostupné na:

http://www.nzflora.info/factsheet/Weed/Lagarosiphon_major.html

Obr. 3,4: G. Prichard [24.8.2016] Dostupné na:

<https://www.business.qld.gov.au/industry/agriculture/species/declared-pests/weeds/lagarosiphon>

Autor: Tomáš Görner, AOPK ČR (tomas.gorner@nature.cz)

Vytvořeno: 29. 8. 2016